

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.5.2018
COM(2018) 315 final

2018/0162 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на Директива 2008/106/ЕО относно минималното ниво на обучение
на морските лица и за отмяна на Директива 2005/45/ЕО**

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2018) 239 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

1.1. Основания и цели на предложението

Значението на човешкия фактор за опазване на човешкия живот по море и на морската среда е признато на равнището на Съюза от началото на 90-те години на 20 в.¹. Подобряването на морското образование, обучението и освидетелстването на морските лица бяха определени като особено важни елементи за постигане на висока степен на безопасност. На равнището на ЕС това бе постигнато с Директива 2008/106/ЕО така, както е изменена², в която се определят минимални норми за обучение и образование. С тази директива на равнището на ЕС се въвежда международната уредба с изисквания за вахтената служба, подготовката и освидетелстването на моряците, разработена от Международната морска организация (ММО) и разписана в Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците от 1978 г. така, както е изменена (наричана по-нататък „Конвенцията STCW“).

В Директива 2008/106/ЕО се съдържа също така общ за ЕС механизъм за признаването на системите за морско образование, обучение и освидетелстване на морски лица от трети държави. Освен това с нея се изисква редовна проверка от Комисията, подпомагана от Европейската агенция за морска безопасност (ЕАМБ), на спазването на изискванията съответно на Директива 2008/106/ЕО от държавите членки и на Конвенцията STCW от трети държави.

Целта на Директива 2005/45/ЕО³ беше да се насърчи професионалната мобилност на морските лица в рамките на ЕС чрез улесняване на взаимното признаване на свидетелствата за морски лица, издадени от държавите членки. С тази директива се въвежда опростена процедура за признаване на свидетелствата за морски лица, издадени от държавите членки. Целта беше да се гарантира, че всички морски лица, които са квалифицирани в държава членка и притежават такива свидетелства, ще имат разрешение да служат на борда на кораби, плаващи под знамето на която и да е държава членка.

Беше направена оценка и изводът от нея е, че и двете директиви са подходящи за целта и до голяма степен са оправдали първоначалните цели и очаквания. В нея обаче се определят и елементи, които са накърнили ефективността и ефикасността на правната уредба. Целта на настоящото предложение е да се решат установените проблемни въпроси.

¹ Съветът, в заключенията си от 25 януари 1993 г. относно безопасността по море и предотвратяване на замърсяването, отбеляза значението на човешкия фактор за безопасността на корабоплаването. Освен това Съветът, в резолюцията си от 8 юни 1993 г. за обща политика по безопасността по море, определи като цел отстраняването на недостатъчно квалифицираните екипажи и даде предимство на действията, насочени към подобряване на обучението и образованието, като изготви общи стандарти за минимална степен на обучение на персонала, упражняващ важни функции.

² Директива 2008/106/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно минималното ниво на обучение на морските лица (ОВ L 323, 3.12.2008 г., стр. 33). Директива, последно изменена с Директива 2012/35/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 343, 14.12.2012 г., стр. 78).

³ Директива 2005/45/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно взаимното признаване на свидетелства за морски лица, издадени от държавите членки (ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 160).

В тази връзка общата цел на настоящото преразглеждане е опростяване и привеждане в съответствие на действащата правна уредба на ЕС относно обучението и освидетелстването на морските лица, така че: i) правилата на ЕС да са приведени в съответствие с международната уредба; ii) централизираният механизъм за признаване на трети държави да бъде преработен с оглед повишаване на ефективността и ефикасността му; и iii) да се повиши правната яснота относно взаимното признаване на свидетелства за морски лица, издадени от държавите членки.

1.2. Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката

Предложението е съобразено изцяло с целите на стратегията за морски транспорт до 2018 г.⁴, в която се призовава за постоянно хармонизиране на европейската уредба с Конвенцията STCW и за постигане на равни условия при прилагането на международната уредба между ЕС и третите държави. Освен това с въвеждането на схемата за взаимно признаване на свидетелства за морски лица, издадени от държавите членки, посредством Директива 2005/45/ЕО, разпоредбите относно признаването на професионалните квалификации съгласно Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁵ не са приложими по отношение на признаването на свидетелства за морски лица съгласно Директива 2008/106/ЕО.

1.3. Съгласуваност с други политики на Съюза

С предложението се гарантира, че действащото законодателство е опростено и ясно, не създава ненужна тежест и е в крак с променящите се политически и обществени развития на европейско и международно равнище. То е изцяло съобразено с Бялата книга за бъдещето на транспорта от 2011 г.⁶, като гарантира хармонизираното прилагане на изискванията на Конвенцията STCW в Съюза и поддържа равни условия между държавите членки и третите държави.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

2.1. Правно основание

Тъй като с предложението се изменя настоящата Директива 2008/106/ЕО и се отменя Директива 2005/45/ЕО, правното основание остава член 100, параграф 2 от ДФЕС (предишен член 80, параграф 2 ДЕО), в който се предвиждат мерките в областта на морския транспорт.

2.2. Субсидиарност (извън областите на изключителна компетентност)

Законодателството на ЕС относно изискванията за обучението и освидетелстването на морските лица се съобразява основно с международните изисквания и по-специално с Конвенцията STCW. Тъй като тя вече е транспонирана в правото на Съюза в своята цялост и всички държави членки са страни по нея, директивата трябва да бъде приведена в съответствие с неотдавнашните изменения в международната уредба.

⁴ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Стратегически цели и препоръки за политиката на ЕС в областта на морския транспорт до 2018 г. (COM(2009) 8).

⁵ Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно признаването на професионалните квалификации (ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 22).

⁶ Бяла книга „Пътна карта за постигането на Единно европейско транспортно пространство — към конкурентоспособна транспортна система с ефективно използване на ресурсите“ (COM(2011) 144).

Предвид световния характер на корабоплаването, всякакъв конфликт между международните ангажименти на държавите членки и техните ангажименти към Съюза следва да бъде избягван. В тази връзка е от основно значение Конвенцията STCW да се прилага хармонизирано в целия Съюз, така че да се поддържат равни условия между държавите членки.

Освен това централизираният механизъм за признаване на трети държави въвежда на равнището на Съюза задължението на държавите членки по Конвенцията STCW да оценяват системите за обучение, образование и освидетелстване на трети държави, чиито свидетелства за морски лица се признават от тях. От оценката е видно, че централизираният механизъм е допринесъл за постигането на равни условия между ЕС и третите държави, като същевременно е довел до значителни икономии на разходи в сравнение с положение, при което проверките биха се осъществявали в третите държави от всяка държава членка поотделно.

Предложените мерки ще гарантират, че международната уредба се прилага от държавите членки по хармонизиран начин, като същевременно ще запазят ефективното разпределение на наличните човешки и финансови ресурси, ангажирани в централизирания механизъм за признаване на трети държави.

2.3. Пропорционалност

С оглед най-новите правни развития и измененията на Конвенцията STCW предложението за привеждане на съществуващите изисквания на Съюза в съответствие с международните изисквания, повишаване на ефикасността на централизирания механизъм за признаване на трети държави и поясняване на определението на признаваните между държавите членки свидетелства за морски лица се счита за единствения пропорционален и съгласуван вариант. То гарантира, че настоящото високо равнище на безопасност няма да бъде накърнено, и дава възможност за целесъобразно използване на наличните ресурси.

2.4. Избор на инструмент

Директивата се счита за най-подходящата форма за постигане на определените цели. Тя определя общи принципи и хармонизирано ниво на безопасност, осигурява прилагането на правилата, но оставя на всяка държава членка избора на правни и техническите процедури, които да се прилагат. По-специално предложените мерки са свързани с минималните изисквания относно обучението на морски лица и се счита, че директивата като инструмент дава необходимата свобода на държавите членки да въведат по-високи изисквания в системите си за обучение, ако сметат, че е целесъобразно.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

3.1. Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство

Комисията направи оценка на правната уредба на ЕС относно минималното ниво на обучение и изискванията за освидетелстване на морските лица, както и относно взаимното признаване на свидетелствата за морски лица, издадени от държавите

членки⁷, в рамките на своята Програма за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT). От оценката по REFIT стана ясно, че уредбата на ЕС относно обучението и освидетелстването на морски лица е постигнала до голяма степен основните си цели и остава уместна. По-специално уредбата на ЕС допринесе за отстраняването на недостатъчно квалифицираните екипажи, работещи на борда на корабите, плаващи под знаме на държава от ЕС, посредством подобряване на морското образование, обучение и освидетелстване, като същевременно посредством създаването на централизиран механизъм на ЕС са постигнати равни условия между обучените в Съюза и наеманите от трети държави морски лица. Освен това взаимното признаване на свидетелствата за морски лица по силата на Директива 2005/45/ЕО насърчи мобилността на морските лица между плавателните съдове, плаващи под знаме на държава от ЕС.

Оценката по REFIT показва също така някои слабости в ефикасността и пропорционалността на някои регулаторни изисквания във връзка със следното:

- а) Административната уредба във връзка с процедурата за признаване и повторна оценка на трети държави не е ефективна и ефикасна:
 - Определеният в законодателството срок за признаването на нови трети държави е нереалистичен, тъй като не отчита в достатъчна степен всички необходими процедурни стъпки.
 - Наличните финансови и човешки ресурси, включени в процеса за признаване на трети държави, не се използват ефикасно. Понастоящем в процедурата не се взема под внимание броят на капитаните и лицата от командния състав, които е вероятно да бъдат наети от третите държави.
 - Процедурата за повторна оценка за трети държави не се прилага пропорционално. Графикът за повторна оценка не отчита степента на съответствие на съответната държава с изискванията на Конвенцията STCW и броя на издадените от държавите членки потвърждения.
- б) Липсва яснота и правна сигурност в приложното поле на схемата за взаимно признаване на свидетелства за морски лица, издадени от държавите членки.
- в) Необходимо е Директива 2008/106/ЕО да се привежда редовно в съответствие с най-новите изменения на Конвенцията STCW. В тази връзка настоящата процедура за възприемане на измененията в Конвенцията STCW води до значителни забавяния и създава риск от несъгласуваност на правото на Съюза с международната уредба в течение на значителен период от време.

3.2. Консултации със заинтересованите страни

Предвид техническото естество на предвиденото предложение бе проведена целева консултация. Посредством анкета онлайн в рамките на четири седмици бяха проучени мненията на национални експерти в областта на STCW, сдружения на корабособственици и профсъюзи на морски лица. Беше организиран семинар, в който участваха държавите членки, както и европейските сдружения на корабособственици и морски лица и споделиха становищата си по планираните мерки. Обобщение на консултациите, както и подробна обратна информация относно коментарите, направени в процеса на консултации, са представени в работния документ на службите на Комисията, придружаващ предложението. Предвидените мерки бяха подкрепени от

⁷ SWD(2018) 19.

голямото мнозинство от участвалите национални експерти и заинтересовани страни. Единствено заинтересованите страни, представляващи корабособствениците, изразиха някои тревоги във връзка с преработването на централизирания механизъм чрез въвеждане на обсъждане между държавите членки относно необходимостта от признаване на нови трети държави. Тревогите им обаче бяха отразени в окончателните мерки, за да се постигне равновесие между евентуалните мерки за постигане на ефикасност и необходимостта от поддържане на конкурентоспособността на европейския флот, като се даде възможност на отправилата искане държава членка да признае третата държава едностранно до приемането на решение за признаването на последната.

3.3. Събиране и използване на експертни становища

Настоящото предложение се основава главно на данните, събрани по време на оценката по REFIT, които са докладвани в относимия работен документ на службите на Комисията⁸.

Освен това беше организиран семинар с национални експерти и заинтересовани страни във връзка с изготвянето на настоящото предложение. Вътрешно бяха събрани и технически експертни становища в сътрудничество с Европейската агенция по морска безопасност.

Резултатите от семинара и обсъжданията с националните експерти, както и становищата на други относими заинтересовани страни са докладвани в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящото предложение.

3.4. Оценка на въздействието

Предложението представлява непосредствен отговор на оценката по REFIT, в която бяха установени проблемите, свързани с необходимостта от привеждане в съответствие с международната уредба, повишаването на ефикасността по отношение на централизирания механизъм за признаване на трети държави и нуждата от правна яснота относно признаването на свидетелствата за морски лица. Не се очаква планираните мерки да окажат някакво значително въздействие (т.е. освен във връзка с правната яснота, сигурност или опростеност) и не са налице съществено различаващи се решения. В съответствие с насоките на Комисията за по-добро регулиране не е извършвана пълна оценка на въздействието.

При все това предложението се придружава от работен документ на службите на Комисията, в който се обясняват мотивите за предложените решения от техническа и правна гледна точка и се обобщават становищата на заинтересованите страни, с които са проведени консултации по време на подготовката на тази инициатива.

3.5. Пригодност и опростяване на законодателството

Тъй като става въпрос за преразглеждане на съществуващ законодателен акт, попадащ в обхвата на Програмата на Комисията за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT), Комисията разглежда възможности за опростяване и намаляване на тежестта.

⁸ SWD(2018) 19.

Анализът показва, че е възможно значително опростяване чрез отмяна на Директива 2005/45/ЕО и привеждане на Директива 2008/106/ЕО в съответствие с международната уредба.

Основният елемент, свързан с повишаването на ефикасността, е преработването на централизирания механизъм за признаване на системите за морско образование и освидетелстване на трети държави. Чрез въвеждането на обсъждане между държавите членки относно необходимостта от признаване на нова трета държава целият процес ще стане по-прозрачен във връзка с необходимостта от пристъпване към такова признаване. Това би довело до по-разумно и ефикасно използване на наличните човешки и финансови ресурси, тъй като ще се провежда щателно разглеждане във връзка с разхода, който ще се натрупа при признаването, в сравнение с конкурентното предимство за флота от ЕС от наемането на морски лица от съответната трета държава.

Освен това удължаването на периода за повторна оценка на вече признати трети държави въз основа на определени приоритетни критерии ще освободи ресурси, които понастоящем се използват неефективно. По-специално наличните ресурси ще бъдат пренасочени от държави, които предоставят малък брой морски лица на флота от ЕС и представляват малка заплаха за безопасността, към държави, които трябва да се оценяват повторно по-често, тъй като предоставят най-голям дял морски лица, освидетелствани извън Съюза.

По същата логика изваждането на държава от списъка с признатите трети държави, тъй като поне за период от пет години не е предоставила нито един капитан или лице от командния състав във флота от ЕС, ще освободи ресурси за признаването на нови трети държави с по-голям потенциал да предоставят работна ръка на борда на европейските плавателни съдове. Предвид липсата на налични данни и правното естество на промените, елементите за опростяване не са околичествени.

3.6. Основни права

Предложението няма последствия за защитата на основните права.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на Съюза.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

5.1. Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване

Настоящото предложение има строго техническо приложно поле във връзка с мерките, които трябва да бъдат транспонирани от държавите членки, като същевременно с него се изменят много малко от съществуващите правни задължения. Поради това не се изисква план за изпълнение, тъй като действията, които държавите членки ще трябва да изпълнят, за да осъществят предложените мерки, не са значителни.

5.2. Обяснителни документи (за директиви)

Не се изискват обяснителни документи, тъй като предложените мерки, които трябва да се транспонират от държавите членки, не са съществени.

5.3. Подробни разяснения на отделните разпоредби на предложението

Определения и обхват

Член 1 се изменя, за да се включат нови определения, свързани с новите правила V/3 и V/4, въведени в приложението към Директива 2008/106/ЕО. Освен това бе сметено за необходимо да се даде ново определение за „приемаща държава членка“ вследствие на въвеждането на новия член 5б и с цел изясняване на приложението на настоящия член 8.

Член 2 също се изменя, за да се включи приложното поле на отменената Директива 2005/45/ЕО.

Взаимно признаване на свидетелства за морски лица, издадени от държавите членки

Добавя се нов член 5б, за да се включи схемата за взаимно признаване на свидетелства за морски лица, издадени от държавите членки. Член 5б отразява основно отменения член 3 от Директива 2005/45/ЕО, като пояснява кои свидетелства следва да се признават взаимно за целите на разрешаване на морски лица, освидетелствани от една държава членка, да работят на борда на плавателни съдове, плаващи под знамето на друга държава членка.

Привеждане в съответствие с международната уредба

С член 12 и приложение I се включват новите изменения в Конвенцията STCW във връзка с новите изисквания за обучение и освидетелстване за морски лица, работещи на борда на пътнически кораби и кораби, които са обект на Кодекса IGF и Полярния кодекс.

Признаване на свидетелства за морски лица, издадени от трети държави

Член 19 се изменя, за да се предвиди решение за изпълнение при необходимост от започване на процедурата за признаване на нови трети държави. Новата процедурна стъпка ще даде възможност на отправилата искането държава членка да представи мотивите за внасяне на искането за признаване, а държавите членки ще имат възможност да го обсъдят и да вземат решение по него.

Освен това срокът за приемане на решение относно признаването на третата държава се удължава от 18 на 24 месеца, а ако третата държава трябва да изпълни съществени коригиращи действия, в това число да измени законодателството си, срокът се удължава допълнително на 36 месеца. Не се очаква удължаването на сроковете да окаже отрицателно въздействие, тъй като на отправилата искането държава членка се дава възможност да признае едностранно третата държава, докато се изчаква окончателното решение за признаването ѝ.

В член 20 се добавя нов параграф, с който се въвежда изрична причина за изваждане на трета държава от списъка с признатите държави, тъй като в течение на поне пет години не е предоставила никакви морски лица на флота от ЕС.

Повторна оценка на трети държави

Член 21 се изменя, за да се увеличи периодът за повторна оценка на до десет години въз основа на приоритетни критерии. Третите държави, които предоставят ограничен брой морски лица на борда на корабите от флота от ЕС и които представляват малък риск за безопасността, следва да се оценяват повторно на по-дълги периоди в сравнение с третите държави, които предоставят много работна ръка.

Информация относно потвържденията, удостоверяващи признаването на свидетелства, издадени от трети държави

Член 25а се изменя, за да се даде възможност за използване на информацията, предоставена от държавите членки относно броя на потвържденията, удостоверяващи признаването на свидетелства, издадени от трети държави, за целите на изваждането на държава от списъка с признати трети държави и подреждането по приоритет на повторните оценки на третите държави. По същата логика член 5а е заменен, за да бъде приведен в съответствие с новия член 25а.

Процедура за внасяне на изменения и процедура на комитет

Член 27 се изменя, за да се дадат правомощия на Комисията да внася изменения чрез делегирани актове в необходимите разпоредби на Директива 2008/106/ЕО, така че тя да бъде привеждана в съответствие с бъдещите изменения на Конвенцията STCW.

Член 27а се заменя, за да се приведе в съответствие с Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.⁹.

⁹ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 10

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Директива 2008/106/ЕО относно минималното ниво на обучение на морските лица и за отмяна на Директива 2005/45/ЕО

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 100, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹⁰,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите¹¹,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) За да се поддържа високо равнище на морска безопасност и да се предотвратява замърсяването в морето, е от съществено значение да се подобри нивото на познанията и уменията на морските лица на Съюза посредством развиване на морското обучение и освидетелстване в съответствие с международните правила.
- (2) Обучението и освидетелстването на морските лица се урежда на международно равнище от Конвенцията на Международната морска организация за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците от 1978 г. (наричана по-нататък „Конвенцията STCW“), която бе преработена през 2010 г. Допълнителни изменения в Конвенцията STCW бяха приети през 2015 г. във връзка с изискванията за обучението и квалификацията на морски лица, работещи на борда на кораби, които са обект на Международния кодекс за безопасност на корабите, използващи като гориво газове или други горива с ниска пламна температура (наричан по-нататък „Кодексът IGF“). Освен това през 2016 г. в Конвенцията STCW бяха приети изменения във връзка с обучението и квалификацията на морски лица, работещи на борда на пътнически кораби и на кораби, извършващи дейност в полярни води.
- (3) Конвенцията STCW се пренася в правото на Съюза посредством Директива 2008/106/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹². Всички държави членки са подписали Конвенцията STCW, поради което хармонизираното изпълнение

¹⁰ ОВ С , г., стр. .

¹¹ ОВ С , г., стр. .

¹² ОВ L 323, 3.12.2008 г., стр. 33. .

на международните им ангажименти следва да се постига чрез привеждане на правилата на Съюза относно обучението и освидетелстването на морските лица в съответствие с Конвенцията STCW. В тази връзка трябва да се изменят няколко разпоредби на Директива 2008/106/ЕО, за да отразяват най-новите изменения в Конвенцията STCW относно обучението и освидетелстването на морски лица, работещи на борда на кораби, които са обект на Кодекса IGF, пътнически кораби и кораби, извършващи дейност в полярни води.

- (4) За да се отчитат развитията на международно равнище и да се гарантира съвременното адаптиране на правилата на ЕС спрямо тях, на Комисията следва да се делегират правомощия да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на включване на измененията в Конвенцията STCW чрез актуализиране на техническите изисквания относно обучението и освидетелстването на морските лица. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.¹³. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът следва да получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти следва да получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (5) В Директива 2008/106/ЕО се съдържа също така централизиран механизъм за признаване на свидетелства за морски лица, издадени от трети държави. Оценката по Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT)¹⁴ показва, че след въвеждането на централизирания механизъм са реализирани значителни икономии на разходи за държавите членки. При все това от оценката стана ясно също така, че броят на наетите на борда на плавателни съдове от Съюза морски лица от някои признати трети държави е много малък. В тази връзка, с цел по-ефикасно използване на наличните човешки и финансови ресурси, процедурата за признаване на трети държави следва да се основава на анализ на потребността от такова признаване, в това число прогнозно изчисление на броя капитани и лица от командния състав от съответната трета държава, които е вероятно да бъдат наети на плавателни съдове от Съюза.
- (6) С оглед натрупания опит при прилагането на процедурата за признаване на трети държави, в оценката по REFIT се посочва, че настоящият срок от 18 месеца не отчита сложността на процеса, който включва проверка в реални условия, извършвана от Европейската агенция за морска безопасност. Дипломатическите действия, необходими за планиране и извършване на тази проверка, изискват повече време. Освен това 18-месечният период не е достатъчен, когато третата държава трябва да изпълни коригиращи действия и да предприеме законови промени в системата си, за да спази изискванията на Конвенцията STCW. Поради тези съображения срокът за приемане на решение на Комисията следва да се удължи от 18 на 24 месеца, а когато третата държава

¹³ Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество (ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 10).

¹⁴ SWD(2018) 19.

трябва да изпълни значителни коригиращи действия, в това число да внесе изменения в законови разпоредби, срокът следва да се продължи допълнително на 36 месеца. Освен това, с цел да се поддържа гъвкавостта на процедурата за признаване, следва да се запази възможността от правилата искането държава членка да признае временно системата на третата държава за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците.

- (7) За да се подобри в още по-голяма степен ефикасността на централизираната система за признаване на трети държави, повторната оценка на третите държави, които предоставят малък брой морски лица във флота от Съюза, следва да се осъществява през по-дълги периоди, които следва да се увеличат на десет години. Този по-дълъг период за повторна оценка на системата на такива трети държави обаче следва да се съчетае с приоритетни критерии, в които се вземат под внимание съображенията за безопасност, балансирането на потребността от ефикасност с ефективен предпазен механизъм в случай на влошаване на качеството на предоставяното от съответната трета държава обучение за морски лица.
- (8) На равнището на Съюза е налична информацията относно наетите морски лица от трети държави благодарение на съобщаваната от държавите членки относима информация, съхранявана в техните национални регистри на издадените свидетелства и потвърждения. Тази информация следва да се използва не само за статистически цели и за целите на формулиране на политиката, но и за подобряване на ефикасността на централизираната система за признаване на трети държави. Въз основа на съобщаваната от държавите членки информацията признатите трети държави, които не са предоставяли на флота от Съюза морски лица в продължение на поне пет години, следва да се извадят от списъка на признатите трети държави. Освен това тази информация следва да се използва за подкреждане по приоритет на повторните оценки на признатите трети държави.
- (9) Разпоредбите относно признаването на професионалните квалификации съгласно Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁵ не са приложими по отношение на признаването на свидетелствата за морски лица съгласно Директива 2008/106/ЕО. Директива 2005/45/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁶ уреждаше взаимното признаване на свидетелства за морски лица, издадени от държавите членки. След измененията на Конвенцията STCW от 2010 г. обаче определенията на свидетелствата за морски лица, посочени в Директива 2005/45/ЕО, вече не са актуални. В тази връзка схемата за взаимно признаване на свидетелства за морски лица, издадени от държавите членки, следва да се измени, за да бъдат отразени международните изменения, и новите определения на свидетелствата за морски лица да бъдат включени в Директива 2008/106/ЕО. Освен това медицинските свидетелства за морски лица, издадени по пълномощие от държавите членки, също следва да бъдат включени в схемата за взаимно признаване. За да няма евентуално двусмислие и риск от несъгласуваност между Директива 2005/45/ЕО и Директива 2008/106/ЕО, взаимното признаване на свидетелства за морски лица следва да се урежда от Директива 2008/106/ЕО.

¹⁵ Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно признаването на професионалните квалификации (ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 22).

¹⁶ Директива 2005/45/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно взаимното признаване на свидетелства за морски лица, издадени от държавите членки, и за изменение на Директива 2001/25/ЕО (ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 160).

- (10) С цел подобряване на правната яснота и съгласуваност Директива 2005/45/ЕО следва да се отмени, а Директива 2008/106/ЕО следва да бъде съответно изменена,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения в Директива 2008/106/ЕО

Директива 2008/106/ЕО се изменя, както следва:

- (1) В член 1 се добавят следните точки:

„43. „приемаща държава членка“ означава държава членка, в която морските лица искат свидетелствата им да бъдат приети или признати;

44. „Кодекс IGF“ означава Международният кодекс за безопасност на корабите, използващи като гориво газове или други горива с ниска пламна температура, съгласно определението в правило II-1/2.29 от SOLAS;

45. „Полярен кодекс“ означава Международният кодекс за кораби, извършващи дейност в полярни води, съгласно определението в правило XIV/1.1 от SOLAS;

46. „Полярни води“ означава арктически води и/или антарктическото пространство съгласно определенията в правила XIV/1.2—XIV/1.4 от SOLAS.“

- (2) Член 2 се изменя, както следва:

а) първа алинея се изменя, както следва:

„1. Настоящата директива се прилага по отношение на морските лица, посочени в настоящата директива, които служат на борда на морски кораби, плаващи под знамето на държава членка, с изключение на:“

б) добавя се следният параграф 2:

„2. Член 5б се прилага за морските лица, които:

а) са граждани на държава членка;

б) не са граждани на държава членка и притежават свидетелство, издадено от държава членка.“

- (3) Член 5а се заменя със следното:

„За целите на член 20, параграф 8, член 21, параграф 2 и за използване от държавите членки и Комисията за формулирането на политиката, държавите членки ежегодно предоставят на Комисията информацията, посочена в приложение V към настоящата директива, относно свидетелствата за правоспособност и потвържденията, удостоверяващи признаването на свидетелствата за правоспособност. Те могат също така да предоставят на доброволна основа информация за свидетелствата за професионална компетентност, издадени на лица от редовия състав в съответствие с глави II, III и VII от приложението към Конвенцията STCW.“

- (4) Вмъква се следният член 5б:

„Член 5б

Взаимно признаване на свидетелства за морски лица, издадени от държави членки

1. С цел разрешаване на морски лица да служат на борда на корабите от нейния флот, всяка държава членка приема свидетелствата за професионална компетентност и удостоверенията, издавани от или по пълномощие на друга държава членка.

2. Всяка държава членка признава свидетелствата за правоспособност и свидетелствата за професионална компетентност, издавани от друга държава членка на капитани и лица от командния състав в съответствие с превила V/1-1 и V/1-2 от приложение I, като потвърждава съответното свидетелство, с което удостоверява признаването му. Потвърждението, удостоверяващо признаването, се ограничава до длъжностите, функциите и нивата на правоспособност или професионална компетентност, посочени в съответните свидетелства. Използваният образец на потвърждение съответства на този, предвиден в раздел A-I/2, параграф 3 от Кодекса STCW.

3. С цел разрешаване на морски лица да служат на борда на корабите от нейния флота, всяка държава членка приема медицинските свидетелства, издадени по пълномощие от друга държава членка в съответствие с член 11.

4. Държавите членки гарантират на морските лица правото на обжалване срещу всякакъв отказ за потвърждаване или приемане на валидно свидетелство или срещу липсата на отговор в съответствие с националното законодателство и процедури.

5. Без да се засяга параграф 2 компетентните органи на приемащата държава членка могат да наложат допълнителни ограничения върху длъжностите, функциите и нивата на правоспособност или професионална компетентност, свързани с крайбрежните плавания, посочени в член 7, или върху алтернативните свидетелства, издадени съгласно правило VII/1 от приложение I.

6. Без да се засяга параграф 2 държава членка може, когато е необходимо, да разреши на морски лица да служат на борда на кораб, плаващ под нейно знаме, на длъжност, различна от тази на радиоофицер или радиооператор, освен при обстоятелствата, предвидени от Правилника за радиосъобщенията, за период, който не надвишава три месеца, ако те притежават надлежно и валидно свидетелство, което друга държава членка е издала и потвърдила, но което все още не е било потвърдено с оглед признаването му от заинтересованата държава членка.

На борда на кораба се осигурява предоставянето, при поискването им, на документи, доказващи, че е било направено искане за потвърждение пред компетентните органи.

7. Приемащата държава членка гарантира, че морските лица, които представят за признаване свидетелства за упражняване на ръководни функции, имат подходящи знания за морското законодателство на тази държава членка, отговарящи на функциите, които им се разрешава да изпълняват.“

(5) Член 12 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. С цел продължаване квалифицираността за морска служба, всеки капитан, член на командния състав или корабен радиооператор, който притежава свидетелство, издадено или признато по силата на всяка глава от приложение I, с изключение на правило V/3 от глава V или глава VI, и който е на морска служба или има намерение да се върне на морска служба, след като е бил известно време на сушата, трябва, през интервали не по-дълги от пет години:

а) да покрие нормите за здравословна годност, предвидени в член 11; и

б) да докаже продължаваща професионална компетентност в съответствие с раздел А-I/11 от Кодекса STCW.“

б) вмъква се следният параграф 2б:

„2б. Всеки капитан или член на командния състав, за да продължи да служи на борда на кораби, извършващи дейност в полярни води, трябва да отговаря на изискванията на параграф 1 от настоящия член и от него се изисква през интервали, ненадвишаващи пет години, да доказва продължаваща професионална правоспособност за кораби, извършващи дейност в полярни води, в съответствие с раздел А-I/11, параграф 4 от Кодекса STCW.“

в) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Всяка държава членка сравнява нормите за правоспособност, изисквани по отношение на кандидатите за свидетелства за правоспособност и/или за свидетелства за професионална компетентност, издадени до 1 януари 2017 г., с тези, които са посочени в част А от Кодекса STCW за съответното свидетелство за правоспособност и/или професионална компетентност, и решава дали е необходимо да изисква притежателите на тези свидетелства за правоспособност и/или свидетелства за професионална компетентност да преминат през подходящо обучение за опресняване и осъвременяване на знанията или оценяване.“

г) вмъква се следният параграф 3а:

„3а. Всяка държава членка сравнява нормите за правоспособност, които е изисквала по отношение на лицата, които служат на борда на кораби, използващи за гориво газ, преди 1 януари 2017 г., с нормите за правоспособност в раздел А-V/3 от Кодекса STCW и решава дали е необходимо да изиска от тези лица да осъвременят квалификациите си.“

(6) Член 19 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Държава членка, която възнамерява, с цел служба на борда на кораби, плаващи под нейно знаме, да признае чрез потвърждение посочените в параграф 1 свидетелства за правоспособност или свидетелства за професионална компетентност, издадени от трета държава на капитан, лице от командния състав или радиооператор, представя на Комисията искане за признаване на съответната трета държава, придружено с предварителен анализ на съответствието на третата държава с изискванията на Конвенцията STCW, като събере посочената в приложение II информация, в това число прогнозния брой капитани и лица от командния състав от тази държава, които е вероятно да бъдат наети.

След представяне на искането от държава членка Комисията взема решение за започване на процедурата за признаване на съответната трета държава. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2.

Когато бъде прието положително решение за започване на процедурата за признаване, Комисията, подпомагана от Европейската агенция за морска безопасност и с евентуалното участие на отправилата искането държава членка, събира информацията, посочена в приложение II, и извършва оценка на системите за подготовка и освидетелстване на третата държава, за която е представено искане за признаване, за да провери дали съответната държава отговаря на всички изисквания на Конвенцията

STCW и дали са предприети съответните мерки за предотвратяване на издаването на свидетелства с измама.“

б) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Комисията взема решението за признаване на трета държава посредством акт за изпълнение. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2, в срок от 24 месеца от датата на приемането на положително решение съгласно параграф 2.

Ако съответната трета държава трябва да предприеме съществени коригиращи действия, в това число да внесе изменения в законодателството си и системата си за образование, обучение и освидетелстване, за да отговори на изискванията на Конвенцията STCW, решението може да бъде прието в срок от 36 месеца от датата на приемането на положително решение съгласно параграф 2.

Държавата членка, която е представила искането, може да вземе решение за едностранно признаване на третата държава до вземането на решение в съответствие с настоящия параграф. В случай на такова едностранно признаване, държавата членка съобщава на Комисията броя на потвържденията, удостоверяващи признаване, издадени във връзка с посочените в параграф 1 свидетелства за правоспособност и свидетелства за професионална компетентност, издадени от третата държава до приемането на решението за признаването ѝ.“

(7) В член 20 се добавя следният параграф 8:

„8. Ако в продължение на повече от пет години няма потвърждения, удостоверяващи признаване, издадени от държава членка във връзка с посочените в член 19, параграф 1 свидетелства за правоспособност или свидетелства за професионална компетентност, издадени от трета държава, признаването на свидетелствата на тази държава се оттегля. За тази цел Комисията приема решения за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 28, параграф 2, след като е уведомила държавите членки и съответната трета държава най-малко два месеца по-рано.“

(8) Член 21 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Комисията, подпомагана от Европейската агенция за морска безопасност, редовно и най-малко веднъж в рамките на десет години от последната оценка извършва повторна оценка на третите държави, които са признати съгласно процедурата, посочена в член 19, параграф 3, първа алинея, включително третите държави, посочени в член 19, параграф 6, за да провери дали те отговарят на съответните критерии, предвидени в приложение II, и дали са предприети съответните мерки за предотвратяване на издаването на свидетелства с измама.“

б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Комисията, подпомагана от Европейската агенция за морска безопасност, извършва повторната оценка на третите държави въз основа на приоритетни критерии. Тези приоритетни критерии включват следното:

а) данни за изпълнението от държавния пристанищен контрол в съответствие с член 23;

б) броя на потвържденията, удостоверяващи признаване, издадени във връзка със свидетелства за правоспособност или свидетелства за професионална компетентност, издадени от третата държава в съответствие с правила V/1-1 и V/1-2 от Конвенцията STCW;

в) броя на акредитираните от третата държава институции за морско образование и обучение;

г) броя на одобрените от третата държава програми;

д) датата на последната оценка и броя на слабостите в жизненоважни процеси, открити по време на последната оценка на Комисията;

е) евентуални значителни промени в системата за морско обучение и освидетелстване на третата държава.

В случай на несъответствие на трета държава с изискванията на Конвенцията STCW съгласно член 20, повторната оценка на съответната държава се извежда като приоритет пред останалите трети държави.“

(9) В член 25а параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки съобщават на Комисията информацията, посочена в приложение V, за целите на член 20, параграф 8, член 21, параграф 2 и за използване от държавите членки и Комисията за формулирането на политиката.“

(10) Член 27 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се изменя, както следва:

„1. Комисията се оправомощава да приема в съответствие с член 27а делегирани актове за изменение на приложение V към настоящата директива по отношение на специфичните и съответни детайли и съдържание на информацията, която трябва да се докладва от държавите членки, при условие че тези актове са ограничени до това да се вземат предвид измененията на Конвенцията STCW и Кодекса STCW и зачитат предпазните мерки за защита на данните. Тези делегирани актове не изменят разпоредбите за анонимността на данните, изисквана съгласно член 25а, параграф 3.“

б) добавя се следният параграф 2:

„2. Комисията се оправомощава да приема в съответствие с член 27а делегирани актове за изменение на приложение I към настоящата директива и всички други необходими разпоредби с цел привеждането ѝ в съответствие с нови изменения на Конвенцията STCW и Кодекса STCW.“

(11) Член 27а се заменя със следното:

„Член 27а

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 27, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от [датата на влизане в сила].

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 27, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в

Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 27, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.“

(12) Приложение I се изменя съгласно приложението към настоящата директива.

Член 2

Отмяна

Директива 2005/45/ЕО се отменя.

Член 3

Транспониране

Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, до [12 месеца след влизането в сила]. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

Член 4

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 5

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател